

Julius Zeyer - 1628

(*Spisy Julia Zeyera - XXXIII. Nové básně, sb., Praha, Unie 1909*)

Nová Lysá, město věrné
víře otců, právům svatým,
v úzkostech a strachu dlelo,
neboť vypršela lhůta,
kterou edikt povoloval
v této noci poslední.

Bylo obci rozhodnouti,
chce-li šíji podle sklonit
před lžibohem, násilím.
V noci voj se blížil městu
k bráně západní, a dusot
vítězů již z dáli hřměl.

Hospodine! Celé Čechy
pod příkrovem zardoušeny
ležely, majíce hanbu,
kletou družku, podle boku -
bylyť beze slávy klesly,
jako rabi pod bičem!

Ticho bylo v městě Lysé,
prázdný bylo po ulicích,
pouze v radnici jak v oulu
hučelo to temným hlasem,
hukot pak se v píseň měnil,
v žalm k smrti truchlivý.

Dozněl zpěv a domů brali
měšťané se pod své krovy,
každý bledý jako přízrak.
Za nedlouho ruch však nastal,
vozy rachotily k bráně,
která vedla k východu.

Dlouhou řadou vyjížděli
s pláčem muži, ženy, děti,
kývajíce ještě domům,
jejichž krovy zasmušilé
divně začaly se jasnit
jako září bludiček.

Zatím k bráně na západě
valila se cizí chátra,
vražda svítla jí z očí,
chtivost lupu: "Otevřete,
- poddejte se!" zvolal vůdce,
hrdě prapor zvedaje.

Rozlétla se těžká brána,
na prahu stál velký stařec,
velebný jak prorok dávný,
s vousem šedým, v temném rouše,
v oku smutek, klid však v tváři,
jaký dává důstojnost.

Stařec stál před branou vzpřímen,
nad hlavou mu na nebesích
purpurová plála záře,
neboť ve mžiku tom požár
nesmírný a neúmorný
celé město objímal.

Krvavě na vrchy sálal,
nebe šlehal, až se rdělo,
hučel jako smečka vichrů,
sypal jiskry v tmavé lesy,
svítil prchajícím v cestu,
gigantická pochodeň!

Hlasem, který zněl jak bouře
v pustých horách, pravil stařec
žasnoucímu vůdci vojska:
"Město Lysá nepoddá se!
většina, hle jeho děti
k bratrům táhne, slunci blíží!

Polska otvírá jim náruč,
nový život, volnost kyne
mladé síle, která doufá.
My však, kteří pod břemenem
roků schýlení jsme k zemi,
my jsme v městě zůstali.

Nedáme však našim vrahům
svaté, co nám, Bohem dané,
volnost naši, naše duše!
Popel našich domů mějte,
kosti naše hrabte z rumu,
zděd'te naše prokletí!